

Versenyzői kód:

	/	24	/	
--	---	-----------	---	--

2019. évi LXXX. törvény 11. § (2)
5 0711 24 08 Vegyész technikus

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny

Területi előválogató

KÖZPONTI INTERAKTÍV FELADATSOR

Szakma:

5 0711 24 08 Vegyész technikus

KKK rendelet száma:

2019. évi LXXX. törvény 11. § (2) bekezdése szerint

Központi interaktív feladat:

Vegyész technikus alapok

Elérhető pontszám: 100 pont

Az írásbeli verseny időtartama: 90 perc

2024.

Javító neve	
Aláírása	

Elért pontszám	
----------------	--

Fontos tudnivalók

Kedves Versenyző!

1. A feladatokat – ahol ez jelölve van – a kiadott feladatlapon kell megoldani!
2. A feladatokat figyelmesen olvassa el! A válaszokat a feladatban előírt módon adja meg!
3. **Mindegyik feladattípus esetében az interaktív feladatsor által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t!**
4. **Egyes feladatoknál (egyszeres és többszörös feleletválasztás, igaz-hamis) javítani tilos!**
5. A feladatok megoldásához nem programozható zsebszámoló gépen kívül segédeszközként csak a függvénytáblázat használható! A függvénytáblázat adatait a feladatsor adatainak megfelelő mértékben kerekítse! A függvénytáblázatban megtalálható és a feladatokban is megadott adat esetén a feladatban megadott értéket használja!
6. Ha piszkozati papírt használ, akkor azt is a vizsga végeztével át kell adni a felügyelőknek a dolgozattal együtt! A külön lapokra írja fel a versenyzői kódot!
7. A számítási feladatokban ügyeljen a mértékegységek helyes használatára és az eredmények megfelelő pontossággal történő megadására!
8. A feladatok megoldása csak kék vagy fekete tollal történhet. A ceruzával írt részek nem fogadhatók el!
9. Meg nem engedett segédeszköz használata a vizsgából való kizárást vonja maga után!

Ügyeljen arra, hogy áttekinthetően és szép külalakkal dolgozzon!

Sikeres megoldást és jó munkát kívánunk!

1. Feladat**... pont / 6 pont**

Az alábbi feladatok mindegyikében **egy helyes** válasz van. Tegyén **X**-et a helyes állítás utáni megfelelő cellába!

I.	A 2-metilpropén hidrogén-bromiddal történő reakciója során melyik vegyület keletkezik a legnagyobb valószínűséggel?	2 pont
	Válaszlehetőség - Egyszeres választás	Helyes
A	3-bróm-2-metilpropén	
B	1-bróm-2-metilpropán	
C	1-brómciklopropán	
D	1-brómciklopropén	
E	2-bróm-2-metilpropán	
F	Egyik sem.	

II.	Mi a monohidrát másképpen?	2 pont
	Válaszlehetőség - Egyszeres választás	Helyes
A	A dikénsav másnéven.	
B	A pirokénsav.	
C	A tömény kénsav másik neve.	
D	Az óleum.	
E	A szilárd kénsav egy kristályvízzel.	
F	Az abszolút kénsav.	

III.	A következő folyamatban melyik anyag viselkedik redukálószerként? $\text{Br}_2 + 2 \text{H}_2\text{O} + \text{SO}_2 = 2 \text{HBr} + \text{H}_2\text{SO}_4$	2 pont
	Válaszlehetőség - Egyszeres választás	Helyes
A	A HBr.	
B	A víz.	
C	A bróm.	
D	A kén-dioxid.	
E	A kénsav.	
F	Egyik sem.	

2. Feladat**... pont / 10 pont**

I.	<p>Hasonlítsa össze a táblázat egy sorában található állításokat és tegye ki a megfelelő relációjelet! (<; =; >)</p> <p>Relációjel helyett tegyen egy X-et, ha az nem dönthető el!</p> <p>A nem jelzett körülmények (anyagok, állapotjelzők) a táblázat két oldalán azonosak!</p>	10 pont
	A 0,1 mol/dm ³ koncentrációjú AlCl ₃ -oldatba merülő alumíniumlemez elektródpotenciálja.	A 0,001 mol/dm ³ koncentrációjú AlCl ₃ -oldatba merülő alumíniumlemez elektródpotenciálja.
	A HCl sáverőssége.	A HI sáverőssége.
	A gyűrés paraffinok forrásponaja.	Azonos szénatomszámú normális láncú paraffinok forrásponaja.
	A hangyasav szénatomjának oxidációs száma.	A szintézisgázban a szénatom oxidációs száma.
	10%-os kénsav-oldat vezetőképessége.	10%-os salétromsav-oldat vezetőképessége.
	Egy db kősókristályban az ionok száma.	Egy db jódkristályban a molekulák száma.
	A víz sűrűsége 4 °C-on.	A víz sűrűsége olvadáspontján.
	0,01 mol/dm ³ koncentrációjú glaubersó-oldat van 't Hoff-tényezője.	0,1 mol/dm ³ koncentrációjú stroncium-nitrát-oldat van 't Hoff-tényezője.
	A metanol forrásponaja 1 bar nyomáson.	A metanol forrásponaja standard nyomáson.
	A jód elektronegativitása.	A kalcium elektronegativitása.

3. Feladat**... pont / 12 pont**Számítási feladatok. Jelölje meg a kérdések után az **egyetlen** helyes választ!

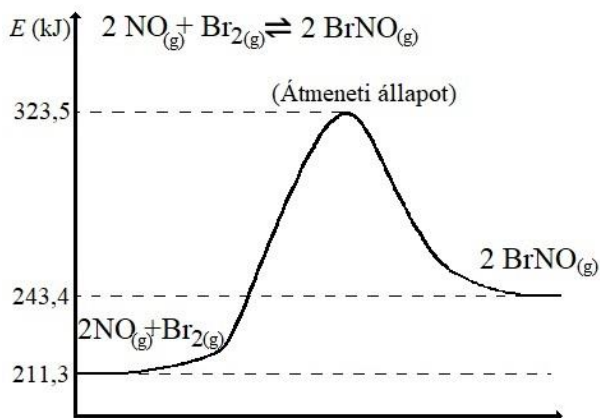
I.	Mennyi hő szabadul fel 0,10 kg fém magnézium szén-dioxid-gázban történő égetése során? $A_r(\text{Mg}) = 24,3$; $A_r(\text{C}) = 12,0$; $A_r(\text{O}) = 16,0$ $\Delta_k H[\text{CO}_2(\text{g})] = - 394 \text{ kJ/mol}$; $\Delta_k H[\text{MgO}(\text{sz})] = - 602 \text{ kJ/mol}$	6 pont
Válaszlehetőség - Egyszeres választás		Helyes
A	833,35 kJ	
B	1,67 kJ	
C	1666,7 kJ	
D	3333,4 kJ	
E	- 2477,4 kJ	
F	- 24,77 MJ	

II.	5,30 dm ³ térfogatú, 28,0 °C hőmérsékletű és 130 kPa nyomású hidrogén-klorid-gázt oldottunk 800,00 g vízben. A keletkező oldat sűrűsége 1,006 g/cm ³ . Számítsa ki a keletkező oldat pH-ját! $A_r(\text{H}) = 1,0$; $A_r(\text{Cl}) = 35,5$	6 pont
Válaszlehetőség - Egyszeres választás		Helyes
A	0,24	
B	2,23	
C	0,74	
D	1,14	
E	0,47	
F	3,62	

4. Feladat

... pont / 10 pont

I.	Tekintse meg az ábrát és válaszoljon a feltett kérdésekre a megadott válaszlehetőségek kiválasztásával!	10 pont
-----------	---	----------------

Válaszlehetőség - Listából választás

A) + 121,7 kJ	B) + 323,5 kJ	C) - 80,1 kJ
D) + 112,2 kJ	E) + 32,1 kJ	F) + 243,4 kJ
G) - 32,1 kJ	H) + 80,1 kJ	I) + 211,3 kJ
J) Átalakulás irányába.	K) Visszaalakulás irányába.	L) Nem tolható el.

	Kérdések	Helyes
1.	Mekkora az átalakulás reakcióhője?	
2.	Mekkora a nitrogén-monoxid-gáz és a brómgáz reakciójának aktiválási energiája?	
3.	Mekkora a nitrozil-bromid-gáz képződéshője?	
4.	Mekkora a visszaalakulás aktiválási energiája?	
5.	Mekkora a visszaalakulás reakcióhője?	
6.	Milyen irányba tolódik el az egyensúly, ha a nitrogén-monoxid koncentrációját a felére csökkentjük?	
7.	Milyen irányba tolódik el az egyensúly, ha argongázt vezetünk be a zárt rendszerbe állandó hőmérséklet mellett?	
8.	A reakció egyensúlyát a hőmérséklet csökkentésével milyen irányba lehet eltolni?	
9.	A reakció egyensúlyát katalizátor alkalmazásával milyen irányba lehet eltolni?	
10.	A reakció egyensúlyát a nyomás növelésével milyen irányba lehet eltolni?	

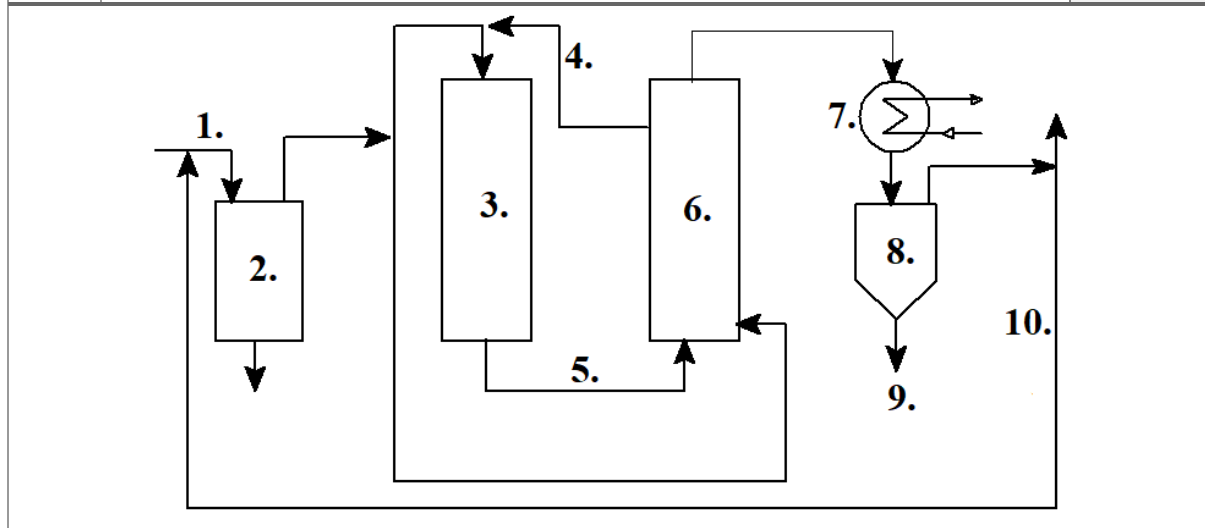
5. Feladat**... pont / 10 pont**

I.	Az alábbi állításokról döntse el, hogy igazak , vagy hamisak! Tegyen X -et az állítás utáni megfelelő cellába!	10 pont	
Állítás		Igaz	Hamis
1.	A nátrium az acetilénnel sóképzés közben reagál, mert a C-H kötés poláris.		
2.	Ha az ecetsav-oldatot túltitráljuk a NaOH mérőoldattal, egy pufferrendszert kapunk.		
3.	Az alkoholok nátrium-hidroxiddal nátrium-alkoxid ionvegyületek keletkezése közben reagálnak.		
4.	A timföld elektrolízisének szén-monoxid is keletkezik.		
5.	Passzív korrózióvédelem során a cinkkel bevont vaslemez korróziójakor a cinkbevonat megy oldatba, mivel a cink standardpotenciálja negatívabb, mint a vasé.		
6.	A hőmérséklet emelkedésével az adszorpció mértéke növekszik, mert a hőmérséklet növelése a folyamatokat meggyorsítja.		
7.	A fém ólom feloldódik a tömény salétromsavban.		
8.	A 3-brómbután-2-olban egy kiralitáscentrum van, ezért csak két sztereoizomerje van.		
9.	A gyümölcscukor adja az ezüstitükörpróbát.		
10.	Ecetsav-oldatból jégecetet tudunk előállítani acetyl-acetát hozzáadásával.		

6. Feladat

... pont / 10 pont

I.	Az alábbi ábra a metanolszintézis folyamatát mutatja be. Az ábrán a készülékeket és az anyagáramokat számok jelölik. Párosítsa a számokhoz a megfelelő készülékek és anyagáramok betűjelzéseit!	10 pont
-----------	---	----------------

Válaszlehetőség - Párosítás

A) Szeparátor	B) Metanol és át nem alakult szintézisgáz	C) Szintézisgáz
D) Hőcserélő	E) Metanol	F) Reaktor
G) Olajfogó	H) Előmelegített szintézisgáz	I) Hűtő
J) Át nem alakult, visszavezetett szintézisgáz és kevés metanol	K) Abszorber	

Sorszámok	Helyes		Sorszámok	Helyes
1.			6.	
2.			7.	
3.			8.	
4.			9.	
5.			10.	

7. Feladat**... pont / 18 pont**Számítási feladatok. Jelölje meg a kérdések után az **egyetlen** helyes választ!

I.	<p>Oxigént állítunk elő hidrogén-peroxid katalitikus bontásával.</p> <p>Számítsa ki, hány cm^3 szobahőmérsékletű és standard nyomású oxigén nyerhető ki 100,0 g olyan hidrogén-peroxid-oldatból, amelynek fagyáspontja $-2,0\text{ }^\circ\text{C}$? $A_r(\text{H}) = 1,0$; $A_r(\text{O}) = 16,0$</p> <p>A víz molális fagyáspontcsökkenése: $1,86\text{ kg}\cdot\text{K}\cdot\text{mol}^{-1}$</p>	6 pont
Válaszlehetőség - Egyszeres választás		Helyes
A	116,3 cm^3	
B	2325,0 cm^3	
C	124,5 cm^3	
D	2490,0 cm^3	
E	1162,5 cm^3	
F	1244,8 cm^3	

II.	<p>A fehéraranyból készült ékszereket ródiummal vonják be fénye és ellenállóképessége miatt. $\text{Rh}_2(\text{SO}_4)_3$ oldatából egy galvanizálási (elektrolitikus) művelet során 0,92 g ródium vált ki 15 perc alatt egy nagyobb méretű ékszer felületére. Hány amperes áram folyt át a galvanizáló edényen, ha az áram kihasználása a rendszerben 95,7%-os? $A_r(\text{Rh}) = 103,0$</p>	6 pont
Válaszlehetőség - Egyszeres választás		Helyes
A	3,00 A	
B	2,00 A	
C	1,00 A	
D	6,00 A	
E	9,01 A	
F	2,87 A	

III.	<p>A nátrium-tioszulfátot az élelmiszeriparban antioxidánsként, klóros vagy hipokloritos fehéritéskor a klórnyomok eltüntetésére, a haszonállatok tartásánál pedig az ivóvíz klórmentesítésére használják.</p> <p>Egy technológiai folyamat során 250,0 kg 20 °C-on telített nátrium-tioszulfát-oldatot szeretnének felhasználni. Mekkora tömegű kristályvíztartalmú (nátrium-tioszulfát-pentahidrát) sóra van szükség az oldat elkészítéséhez? 100,0 g víz 20 °C-on 70,0 g nátrium-tioszulfátot old.</p> <p>$A_r(\text{H}) = 1,0$; $A_r(\text{O}) = 16,0$; $A_r(\text{Na}) = 23,0$; $A_r(\text{S}) = 32,0$</p>	6 pont
Válaszlehetőség - Egyszeres választás		Helyes
A	274,7 kg	
B	102,9 kg	
C	1616,0 g	
D	10290,0 g	
E	161,6 kg	
F	175,0 kg	

8. Feladat**... pont / 14 pont**

Az alábbi feladatok mindegyikében **több** helyes válasz van. Tegyen **X**-et a helyes állítások utáni megfelelő cellákba!

I.	Az etanol és a tömény kénsav reakciójával milyen vegyületeket lehet előállítani jellemzően?	4 pont
Válaszlehetőség - Többszörös választás		Helyes
A	Dietil-éter	
B	Acetaldehid	
C	Aceton	
D	Etén	
E	Etin	
F	Akrilaldehid	
G	Ecetsav	
H	Etán	

II.	Mely reakciók esetében nem történik csapadékleválás az alábbiak közül?	6 pont
	Válaszlehetőség - Többszörös választás	Helyes
A	Bárium-klorid-oldathoz szódaoldatot öntünk.	
B	Ezüst-nitrát-oldathoz nátrium-fluorid-oldatot csepegtetünk.	
C	Ólom-nitrát-oldatba dihidrogén-szulfid-gázt vezetünk.	
D	Rézgalic oldathoz lúgkő oldatát csepegtetjük.	
E	Magnézium-klorid-oldathoz trisót adagolunk.	
F	FeCl ₃ -oldathoz ammónium-rodanid-oldatot csepegtetünk.	
G	Lugoldathoz fixírsó oldatát adagoljuk.	
H	Vas(III)-nitrátot tartalmazó oldathoz szalmiákszeszt öntünk.	
I	Kalcium-bromid-oldat és kálium-oxalát reakciója.	

III.	Az alábbi vegyületek vízben való oldásakor, mely esetekben nem változik meg a víz kémhatása?	4 pont
	Válaszlehetőség - Többszörös választás	Helyes
A	CuSO ₄ · 5H ₂ O	
B	Al ₂ O ₃	
C	P ₂ O ₅	
D	CaO	
E	CaC ₂	
F	Na ₃ PO ₄	
G	Li ₂ O	
H	MgSO ₄ · 7H ₂ O	

9. Feladat**... pont / 10 pont**

I.	Az alábbi feladatban két technológiai folyamatot szerepel. A felsorolt állítások vonatkozhatnak csak az egyikre, mindkettőre, vagy egyikre sem . A helyes betűjelet írja a kijelölt helyre!	10 pont				
Válaszlehetőség - Listából választás						
<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">A) Metán vízgőzös bontása</td> <td style="width: 50%;">B) Metán parciális oxidációja</td> </tr> <tr> <td>C) Mindkettő</td> <td>D) Egyik sem</td> </tr> </table>			A) Metán vízgőzös bontása	B) Metán parciális oxidációja	C) Mindkettő	D) Egyik sem
A) Metán vízgőzös bontása	B) Metán parciális oxidációja					
C) Mindkettő	D) Egyik sem					
	Kérdések	Helyes				
1.	A reakciósebességnek a magas hőmérséklet kedvez.					
2.	A szekunder bontóban játszódik le.					
3.	A reakció endoterm.					
4.	Hidrogén előállítási módszer.					
5.	Vas katalizátort használnak a folyamathoz.					
6.	A reakció során szintézisgáz keletkezik.					
7.	~1200 °C körüli hőmérséklet.					
8.	A katalizátort csövekben helyezik el.					
9.	Kvencseléses technológia alkalmazása.					
10.	Nikkel tartalmú katalizátort használnak.					